

1926 JUN 1926

LÓRANT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

5. évf.
Z. SZ. 1926
I. 10

KÖNIG & PAYER OMARE

Köszöntő az új esztendőhöz.

Irtta: KIRJÁKNÉ KOVÁCS EMMA.

**Köszönteni a Jövendőt, ■ ■
 A boldog, szép új esztendőt,
 Mit titkok méhe rejteget,
 Emelem föl a szívemet.
 Oh, titkos Új Év, hozz kacajt,
 Temessed el a but, a jajt.
 Hozd tervek édes mámorát,
 Munkás emberek táborát,
 Elért sikerek örömét,
 A bőség áldott özönét,
 A mosolygás szent derűjét,
 A jószág ezerjő fűvét,
 Emlékezés gyógyitalát,
 A feledés hűs fátyolát,
 Az idegentől kézfogást,
 A szenvedőknek gyógyulást,
 A hitetlennek imaszót,
 Áldott Új Év, hozz csupa jót!**

(Kendilóna.)

Miből lesz a cserebogár?

Irtta: LÓCZYNÉ BERDE AMÁL.

Mikor én tánciskolába jártam, Dob Dani nem tartozott a legjobb táncosok közé. Még csinos deáknak sem volt mondható. Sőt! Olyan jó székely legény volt biz ő. Nem legényke, mert egészen kedvesen batott volna a táncteremben szürke daróc ruhájában, kis csizmájában. Oh, hol járt ezektől Dob Dani! Portubák színű, kítaposott térdű ruhában úgy vált ki a többi fiu közül, mint egy elefánt. Csakhogy a feje is nagy volt. Hát még a lába! Szent Isten! Ma is világosan emlékszem, hogy a cipője majdnem egy félméter hosszú volt. Azt már nem állítom, hogy végig láb volt benne, de hogy Dán Mihály, a kolégisták cipésze elszabta, az messziről sirt le róla. Nehéz bornyu bőrből készült. Teljesen fénytelen. Fűzője szijuból. Nahát, hogy is tudta volna Dob Dani kecsesen emelni a lábát! De azért emelte!

Roppant szorgalmas volt a táncban, a lányok rémüldöztek láttán. Ha táncmester szabad választást négedett, a sok urficska megállt a terem közepén és sokáig vizsgálódott, hogy vajjon kit is kérjen fel. Dani soha egy percig sem habozott. Egzenesen indult kiszemelt áldozata felé. A lányok ilyenkor összebujtak. Ijedten szavalták a toldiból: Repül a nehéz kő, ki tudja, hol áll meg... füss, ha futhatsz... és bizony megtörtént, hogy a kiszemelt áldozat megfutamodott. Köszönöm, fáj a fejem, vagy köszönöm, fáj a lábam, így utasították vissza szegény Danit. Ő sértődés nélkül állt tovább egy házzal, a legrosszabb esetben is a táncmester ur szerzett neki társat. A közönség persze tudta, hogy a kis betegeknek semmi bajuk nincsen, csak teszik magukat egy félórára betegnek,

vagy kimennek friss levegőzni, hogy elkerüljenek egy csárdást Danival.

Nekünk az ilyen eljárás hazuról meg volt tiltva. Daninak tehát állandó áldozata lettem. Hozzám mindig nyugodtan csörtetett, a szigorú ellenőrzés mellett Danival is épen olyan nyásasan indultam a táncra, mint bárkivel, s ilyenkor még Danit meg is dicsérte a táncmester: »Bátor fiatalember«. Ő ugyanis osztálytárs volt a fivéremmel és illőnek találta, hogy engemet táncoltasson. A gimnáziumi igazgató két leányának a sorsát is súlyos kötelességnek tartotta szívében viselni. Gondja volt még egy gazdag kereskedő leányára, akiknél házi tanító volt, továbbá ismerős volt az árvaszéki ülnökékkal s így az ök kis leányaira is kiterjedt a figyelme. A lányokat, ismétlem, bosszantotta a figyelem. Otthon meg az iskolában állandóan rajta nevettek. Minden nap fel volt rajzolva a táblára egy óriási lábtű, a teteje egy dobbal. A helybeli ruhakereskedő leánya, mint szakértő megállapította, hogy Dani ruháját már legidősb Dob Dániel elviselte. Sokan arra esküdtek, hogy cipője lóborból készült. Ha valaki elment Danival táncolni, másnap szintén a táblára került.

Voltak dühös jelenetek is. Például, ha valaki a négyeshez titkon eligérkezett valamelyik csinos ismerősének és véletlen vagy más ok miatt Danihoz került. Ilyenkor bizony megtörtént, hogy a finnyás kislány duzzogott hatalmas táncosa mellett, vagy éppen elfordította tőle a fejét. Persze, azt mindjárt megneszelték, hogy én Danival »jóba vagyok«, azért aztán rám is nehezteltek. — Mondd meg annak a csömörgolyónak, — kiabálták felém, — hogy garmadával fonjuk neki a kosarat. Ne merjen felénk közeledni. Természetes, hogy ilyesmivel én nem álltam elő és a küzdelem egész hat héten keresztül tartott. Ennyi volt ugyanis a tánctanulás ideje. Amikor aztán kitavaszkodott, elment a hó, elmúlt a tánciskola és elolvadt a Dani emléke is.

Jöttek a vizsgák és a vizsgák után a mi kedves, jó igazgató nénink mindig egy kis táncmulatságot tendezett. A felnőttek szempontjából ez igazán nem volt jelentős mulatság, de annál súlyosabb dolog volt nekünk. A tánciskolából meg volt az ismeretség, most aztán nagy szüretet reméltünk a táncolásban. Roppanul készült az egész leánysereg. A terem

zsufolásig telt meg mamákkal, papákkal és csinos kis leányokkal. — Csak a táncos ifjuság késlekedett. A tanítóink nyugtalankodni kezdtek. Igazgatónéni kérdést intézett ez ügyben a gimnáziumi igazgató urhoz. — Hja, mondta az igazgató ur nevetve — egy kis hiba csuszott a dologba. Az urficskák közül ma sokan fognak hiányozni. A hetedik és nyolcadik osztályosok egy kis dárídót rendeztek ma éjjel az intézetben. Ez olyan kihágás, amit nekünk szigoruan kell megtorolni. Nemde? A mai mulatságtól való eltiltás a legjobb eszköznek bizonyult erre. Igazam van ugyebár, Nagyságos Asszonyom!

Szegény Igazgatónéni. Jóságos arca krétafehéren meredt az igazgató urra. Hiszen ő nevelésügynek tekintette, hogy kis báránykái egyet mulassanak az év végén, de már erre a szörnyű esetre mint nevelőnek, nem lehetett egy ellenvető szava sem. Elhalóan rebogte a körülállók fele: Kedveskéim, én nem tehetek róla és nem segíthetek semmit. Leírhatatlan pánik keletkezett. Szídták a fiukat a könnyelműségükért, a tanári kart a szigorúságáért. Sokan haza készültek, végre egy pár hidegvérű papának sikerült lecsendesíteni a tömeget. A tanári kar megnyugtatta a szülőket, hogy maradt még egy pár büntetlen jó deák a kollegiumban, s ezek feljönnek, mihelyt a vacsora ideje lejár. Csakugyan meg is érkeztek. Akadt aztán még pár kereskedősegéd, jogász és egyetemi hallgató. Ez utóbiakkal nem volt ugyan élvezet táncolni, mert csak megemelgettek és ha letettek, azt mondták: »köszönöm kis baba.«

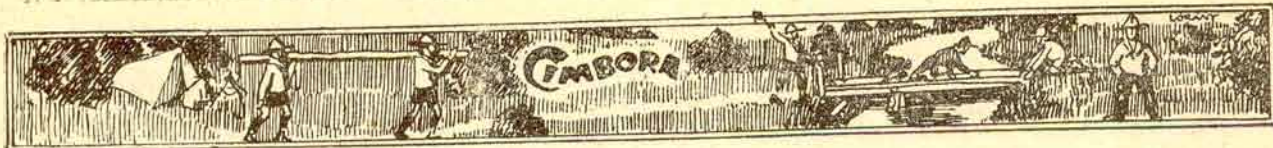
Az igazgató ur lányai, persze, kaptak egy-két kurta nadrágos táncost az algimnáziumból, de már az ülnök urék szénája rosszul állott. A papa nyugtalanul keresgélt a teremsarkokban, hátha ismerősre talál. Persze, hogy talált. De nem a sarokban, hanem a terem közepén. Elegáns, kék ruhában, sevró cipőjében Dob Dani állt előtte.

— Kedves fiatal barátom, szól az ülnök ur hozzá. — éppen egy táncost keresek.

— Sajnálom, — felelt Dani udvariasan, de egész estére le vagyok foglalva és azzal nyilsebesen felém csörtetett.

— Az Istenért, Dob, mi lelte magát, hogy ilyen elegáns? — Kérdeztem meglepve, mert valóban nagyon jól festett a fiu.

— Az nem tartozik most ide, — felelte

ő a szokott határozott modorában. Most egészen más dologról van szó. Látja ezt a diszes hölgykoszorút? Ezek a kisasszonykák ma legfeljebb csak egy kegyelmi fordulót lejtének. Emlékszik-e, mi folyt a télen? Ma a leszámolás napja leszén.

— Nem értem magát, — feleltem tánc közben. (Bár sejtettem valamit).

— Ne tegye magát, — folytatta nyersen. Jól tudja, hogy miről van szó. Jobban emlékszik, mint magam, hogy mennyi csufság voltam kitéve a tánciskolában. Bezzeg, most én is jól fognék táncosnak!

— Bizony, jól, — feleltem nevetve.

— Kacagjon csak, — biztatott. Maga ma kacaghat, mert hajnalig fogja itt járni. Maga engemet soha el nem utasított azzal, hogy fáj a feje. Nahát, ma sem fog fájni. Menjenek ma is friss levegőzni a többiek, azok a kényes kisasszonykák!

Ezt már va'óságos dühvel kiabálta. Csitítani próbáltam.

— Ugyan, maga téved. Itt még vannak fiatal emberek.

— Igen, igen, — felelte, — de azok is az én szövetségeseim. Mi is tudunk ám összetartani!

Dob Dani nem hazudott. A fiuk tényleg csak a köteles táncokat járták el az ismerősökkel, azután pedig csak két-három pár táncolt a teremben. Dani fáradhatatlanul kitartott mellett. Közben folyton tréfálkozott. — Nézzé az ülnök urat, fe'csapott vigécnek.

— Hogyan? — kérdeztem.

Hahaha! Hát nem látja, hogy a leányai hogy árulják a petrezselymet? Valódi veteménynagykereskedést nyitottak, most a papájuk keresi nekik a vevőket.

— Mondja, Dob, folytattam, — hogy jutott ilyesmi eszébe?

— Hát, tudja, — magyarázta komolyan, — én nagyon szegény fiu vagyok. De meg akartam tanulni táncolni még akkor is, ha gombostűkön kell is azt megtanulni. Én ki akarom vivni a sorsomat, de tudom, hogy az ilyen szegény legénynek a legegyszerűbb társaságbeli ügyességet is elsajátítani rengeteg nehézségbe és keserőségbe kerül. Lstta jól maga is. De én székely vagyok és nem hagyom magamat.

E percben épen harmadszor forgolódtunk el a fejfájós, kényeskedő kislányok mamái előtt. Az egyik mama feltette az orrára az

arany nyelű messzelátóját és úgy figyelt bennünket. Aztán a gimnáziumi igazgatóhoz fordulva, azt kérdezte: Ki ez az érdekes fiatal ember?

— Ez kérem, Dob Dániel kedves tanítványom.

A mama kérdőjelle vált. — D-o-o-o-b? Mintha emlékeznék reá valahonnan.

A tánciskolából, nagyságos asszonyom, csakhogy megtakarodott egy kicsit. Reá pillantott a szerencse.

— Hogyan? érdeklődtek a mamák? Bizony, kérem, Kelemen, a gazdag kereskedő, a fia mellé fogadta, együtt mennek ki az ősszel Berlinbe, a kereskedelmi akadémiára. A Kelemen fiu kissé könnyelmű s ezért a Dob felügyeletére lesz bízva. Egy nagyobb összeget már előlegeztek Dobnak, hogy rendezkedjék be és készüljön az utazásra.

— Istenem, — szólt a mama, látjátok mit tesz a ruha!

— No-no, — szólt az igazgató ur, — Dob Dani a viseltes ruhájában is derék fiu volt.

A mamák, úgy látszik, nem vállalták ezt, mert valamelyik még epésen hozzáfűzte: Lám, lám, miből lesz a cserebogár!

E nevezetes táncmultság után tíz évvel Debrecenben találkoztam Dob Danival. Elegáns megjelenésű, magas állású uriember volt. Szép fiatal felesége volt és már lakkcipője.

Arcáról csak úgy világított az élet derüje. Én is mosolyogtam. Eszembe jutott, hogy miből is lett ez a cserebogár, azaz jobban mondva, pillangó.

[Nagyenyed].

ÉLET.

Irla: DSIDA JENŐ.

Először zúg az egész hangszer,
zengi himnuszát a tavasznak,
aztán a húrok rezgőn
sorra szakadnak.

Azután már csak egy feszül,
az is csak félve zeng;
azután az is ketté pattan
és leborul a csend.

[Szalmár].

Szilasy József.

Bálint egyenest a kancelláriának tartott, ahol édesapja alispánokkal és gazdákkal tárgyalt. Hüvös, rideg hely volt ez. A mennyezetéig fiókok, polcok voltak fölrakva, könyvekkel, rovás pálcákkal, táblákkal tele. József úr az asztalnál ült. Mellette két ispánja foglalt helyett, előttük három szűrös, öregebb ember állott. Bálint leült a sarokba és várt. Tudta, hogy az apját nem szabad zavarnia.

— Hogy is volt hát azokkal a juhokkal, Mihály gazda?

Mihály gazda a szűrét szíjjára eresztve lecsusztatta a válláról, belenyúlt az ujjába és egy araszos lapos pálcát vett ki belőle. A palca hosszabban kétfele volt vágva. Nézegette, nézegette, majd a kontyához nyúlt, amely a feje tetején ékeskedett és egy nagy fafésüvel volt összetűzve. Kivette a fésüt is. Azt is jól megnézegette.

— Tekintetes, nagy szó az, amit mondok. Tévedés vágyon a könyvben. Nagypál ispán ur százhatvan juhot számlál ki abból. Azt mondja, hogy annyit küldött ki nekem a szárazkúti tanyára. Igaz, ott volt Nagypál ispán uram is. Együtt olvastuk meg a juhokat. Együtt tettük meg a rovást is. Ime itt a rovás. Az első rovás: negyven nagyszarvu juh. A másik rovás: harminc idevalósi fajtájú állat. Ez a rovás, a harmadik: tíz tatár fajtájú drága jószág, amelyiknek göndör fekete a szőre és a bőrét a szücsök oly igen szeretik. Az utolsó rovás a nyolcvan drágalátos hosszú gyapjas ánglus juhok a rovása. A rováson a dupla kereszt azt jelenti, hogy negyven, a kerítése a juh fajtáját jelenti. Az utána való jel, a duplázó pont és vonal azt mondja: vedd még egyszer. Kétszer negyven ánglus juh. Itt van a hiba. Nincs a kezem alatt csak negyven.

— Elég! — Mordult fel József úr. — Nagypál ispán ur itt olvasta meg előttem a juhokat. Nyolcvan angol juhot adtam át neki.

— Itt, a könyv, — szólott Nagypál ispán. Az írás is 80 juhról szól. Magam vezettem be a rováson is ott a negyvenes után a duplázó jel. A pusztán maga faragta rá a rovásokat.

— A duplázó jel nem az én kezemtől való! Száradjon el tőből a kezem, ha a duplázót én véstem rá. Negyven tengeri juhot hozott Nagypál uram. Ime, itt a fésűm. Nézzék meg az utolsó fogát. Amikor urakkal van dolgom, a fésűmre is teszek rovást. Nézzék csak. Hun itt a duplázó? Sehol. A rovásra más faragta rá azt a cudar jelet. Én mondom.

Nagypál urat pulykaméreg fogta el.

— Rossz parasztja! Persze, ha urral van dolga, akkor nem elég a rovás! Akkor még a zsiros fésűjébe is faricskál! Talán bizony én faragtam be rovásba a duplázót?!

Mihály gazda csendes, de határozott hangon válaszolt.

— Feleségem és hat neveletlen gyermekem van. Drága nekem az igaz ut. Mért tettem volna hamisságot? Ellenük cselekedtem volna! Hígyjen nekem, tekintetes ur,

Szilasy bosszusan kiáltott rá.

— Csak nem gondolod, hogy parasztnak adok igazat, az ő fésűjének, amikor itt a nemes Nagypál ur szava, írása?! A rovás is így beszél. A kezeden kallódtak el az állatok. Ha elő nem állítod őket, megbotoztatlak, a szárazkuti tanyából kidobatlak, kondásomnak rendellek minden gyerekeddel, a feleséged moslékolja majd állataidat.

Mihály bácsi nem szólt, csak egy nehéz könnycsepp gurult az arcára.

Bálint előállott.

— Mit akarsz, te fiu!?

— Semmit. Csak a rovást nézem.

Bálint kézbe vette és nézte a rovást. Elkérte a fésűt is. Azt is jól megtekintette.

— Mondja, Nagypál uram! Ki véste a rovásokat a pálcára?

— Mihály!

— A duplázót?

— Mihály!

— Megesküdnék rá!?

— Meg. Két szememmel láttam, amikor ráfaragta.

— Mihály! Faragj rá erre a pálcára egy duplázót!

Mihály elővette a szüre ujjából a bicskáját és ráfaragta a jelet.

— No még egyet!

Mihály csodálkozva engedelmeskedett, Bálint kivette a bicskát az öreg kezéből és a rovással együtt az apja elé tette.

— Nézze, apám. Nem az öreg gazda faragta a duplázót. Az a rovás, amit az öreg Mihály csinál, az nem tiszta, hanem minden vonása zegzugos, mert a Mihály bicskája öreg, életlen kés, bizony, olyan mint a fűrész. Ha vonást vág a fába, négy, öt fog is látszik benne. Már pedig azt a bizonyos duplázót éles, borotvaéles késsel vágták a pálcába. Nézze,

milyen hosszú vonal és egy fog sincs benne. A pálcá minden vonala fűrész, fogas, csak éppen az az egy tisztán metszett, amelyről szó van és a melyik jóval mélyebb is, mint a Mihály rovása. Éles késsel, fiatalabb, erősebb kézzel vágta bele a bünös a duplázó jelet. Most emlékszem csak egy dologra, mit még elmondok. Szent István napja után kimentem a szárazkuti tanyára, Nagypál urammal. Hajlós fűzfagalyakat akartam vágni, virgácsnak a lovam számára. Mihálytól kértem kést. Ezt az öreg szerszámot adta a kezembe. Hiába próbáltam én ezzel ágat vágni, nem tudtam vele metszeni. Visszaadtam neki. Nagypál uram adta a kését. Ugy vágta azután az ágat, mintha borotva lett volna. Jó kés volt nagyon; vadkan-agyarból készült a nyele.

Nagypál ispán haragosan ugrott föl. Gyülölettől lángoló pillantást vetett Bálintra.

— Én bizony nem adhattam oda a késemet, mert nem hordom azt magamnál. Bálint urfi a magáét vette elő a zekéje zsebéből. Magam is jól láttam.

Bálint felelni akart, de József ur fölemelte a kezét.

— Csönd legyen, gyerek. Ha Nagypál uram azt mondja, hogy nem hord magánál kést, az úgy is van. A juhok dolgában is bizonyosan igaza van. Nem akarok hát erről tovább egy szót sem hallani. Hordd el magad, Mihály! Megvárod parancsolatomat, addig pedig úgy vigyázz a jószágra, mint a szemed világára. Elmehtek mindnyájan. Torkig vagyok már ezzel a lopás-históriával. Bálint, te maradsz. Ugy tetszik, hogy mondani akarsz nekem val'amit.

Az emberek nagy köszöntgetéssel kicsoszogtak az ajtón. Az ispánok is összeszedték írásaikat és indultak. Amint Nagypál uram a kucsmája után nyult, amely az ajtó melletti fogason volt, koppant mellette valami a padlón. Mindenki odanézett. Szép zsebbeli kés volt, vadkan-agyaras nyéllal. Az esett a földre. Nagypál uram úgy tett, mintha semmit sem hallott, látott volna. Indult kifelé, közömbösképp, a többiek után.

— Ispán uram! — riadt rá Szilasy József — vegye föl a kését! Kihullott a zsebből!...

— Nekem nincs késem! — válaszolta pulykaméreggel Nagypál uram. Bálint urfi em

mondott igazat, amikor arról beszélt, hogy kést látott volna nálam.

József ur nyakán kidagadtak az erek. Arca haragos vörös lett, a szeme villámlott, a keze ökölbe szorult. A hangja rekedten, fenyegetően szólt.

— Az én fiam nem hazudik. Az a kés a kigyelmedé. Fölvegye hát a vadkan-agyaras kését a földről, Nagypál uram! Elmenjen innen a szemem előtt! Akár Szilasról is. Elbocsájtom a szolgálatomból. Ettől a perctől kezdve nem ispán többé a birtokomon. Béresnek sem fogadnám föl! Menjen, keressen magának más uraságot, ott faragja a rovást. Pusztuljon innen. Nem török tolvajt a jószágomon.

Az ispán haragosan vette fel a kését a földről; kiment és úgy bevágta maga után az ajtót, hogy csak úgy csattant. Odakünn engesztelhetetlen gyűlölettel eltorzultan az ajtó felé döfött a vadkan-agyaras késsel.

— Megállj, urfi, — morogta fogcsikorgatva — visszafizetem én neked százszor azt a gyalázatot, amibe belekevertél engemet!

Szilasy fáradtan ereszkedett vissza a karszékebe. Betakarta a kezével a szemét.

— Haragszom. Nagyon haragszom. Nem tudtam volna elhinni, hogy nemes ember birtokot/vajlásra vetemedjék. Nem is kutattam volna a dologot a jobbágyok előtt, mert nem szabad meglátni a jobbágnak, hogy nemes ember is képes legyen galádságba keveredni. Talán meg is bocsátottam volna neki, ha azzal a késsel föl nem háborít és téged hazugnak nem mond.

— Nagypál uram bűnös volt. Egyformán kell az igazságot mérni a nemesnek is, meg a jobbágnak is.

— A nemes ember mégis több kiméletet érdemel, akármilyen is. Mondom, ha föl nem háborít, akkor talán a szolgálatomban hagyom.

— De így elpusztul a gazdaság, ha az ispánok a nemesi levelükkel takarózva lopnak és csalnak.

— Egy-két ellopott juh nem számos. És ha le is romlik egy-két nemesi kuria, — az nem baj. Minden nemes embernek megmarad egy birtoka: a kardja! Ezzel megél maga és megtartja vele a nemzetet. Az ősi jussá kell megőrizni minden áron. Ebben van az élet és a nemzet. . . Bálint hallgatott egy kis ideig. Ki tudja, mit gondolt magában? Másra terelte a beszéd fonálát.

— Nem akarok vitába ereszkedni kegyelmeddel, apám! Inkább kérni jöttem valamit. Hallgassa meg kegyes szívvvel! Nagy dologról van szó. . .

Bálint átkarolta apja fejét, deresedő haját simogatta. Szépen, lágyan kérte: — Ferenc páter azt mondta, hogy ő már bevégezte a munkáját. Megtanított mindenre, amire megtanitható. Nem is tanít már tovább. Azt tanácsolta, hogy menjek föl Losoncra és ott a kollegiumban tanulhatok tovább. Péter is velem jönne. . .

— El akarsz engem hagyni, fiam? Mit akarsz? Minek tanulsz? Nincs szükséged rá. Egy esztendő múlva Almási várkapitányhoz megysz, kardot fogsz kezvedbe és véded a hazát. Ugy is elég sok ellenség feni rá a fogát, a török is, a német is. Ha elfáradtál a kardforgatásban, hazajösz, megházasodol és kormányozod a birtokot.

Bálint hallgatott. Az apja folytatta:

— Minden nemes ur így élt. Ez a kötelessége. Te is ezt fogod cselekedni. Pétert sem engedem. Ő jobbágyom. Szükségem van rá. Jövőre már tizenkilenc esztendő. Házasodjon meg. Beköltözik az apja telkébe és szolgálni fog minket. Így akarom! . . .

Bálint elszomorodott. Nehéz könnycsepp gördült a szeméből az apja kezére. József ur fölneézett. Az arca szigorúsága enyhült, megsimogatta Bálint haját.

— Jót akarok, fiam. Gyermeki eszed föl nem éri még a nagy dolgokat.

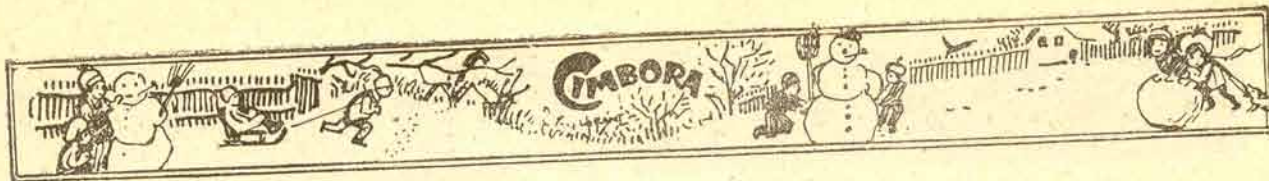
Föllállott, határozott lépésekkel hagyta el a kancelláriát, kiment az udvarra, fölnyergeltette a lovát és kilovagolt a szárazkúti tanyára. Bálint szobájába vonult, búsan szedte elő könyveit, megsimogatta azokat, magában örök búcsut vett tőlök.

(Folytatása következik.)

Érdem.

*Mennyi földet a koporsód
Elfoglal a sírgödörbe:
Akkora a hant fölötte.
Szint' ezen mód: valamilyen
Érdemed volt a világba:
Oly emléked marad hátra.*

RÉVÉSZ ERNO.

Hó és napsugár.

Irta: KRÜZSELYI ERZSÉBET.

Ha hópihéket látok: azt hiszem, hogy
Az angyaloknak könnye mindenik,
S a sok angyal az elmúlt ősz fuvalmán
Mehalt virágok sorsán könnyezik.

(Máramarossziget)

S a napsugár tavasszal, azt hiszem, hogy
Az angyaloknak vidám mosolya,
Hogy újra kék az ég és zöld az erdő
S hogy újra nyit 'a rózsa s ibolya.

A kíváncsi vadrózsza.

Irta: CSÜRÖS EMILIA.

— Második és befejező köllemény. —

Vadrózsza:

De furcsa emberkék vagytok,
Hogy egymásra így csufolgotok,
Nálunk más a dolgok rendje,
Ha kinyílt a sok lestvérke
A vadrózsza ágon, folyvást
Mosolygunk s szeretjük egymást.

Fagyöngy:

Hát mért nem nyíllál tavasszal?
Mért vártad a késő őszt meg?
Most nem játszatsz sugarakkal
S nem láthatod sok lestvéred.

Vadrózsza:

De én várom Tél apól,
Neki szántam gyenge szirmom,
Minden szépet, minden jót,
Virágpórom, virágtilkom.

Tuk:

Hahaha, hahaha, ily bolondot sem hallottam!
Mindenki elfut haza, ha a tél jön fagyban, hóban,
S te elébe kívánczol? Ó, ostoba virágtündér,
Csakhogy jéggé fogsz dermedni, mire Tél apó ideér.

Vadrózsza:

Fagyöngy, mélt kacag a manó?
Örül annak, hogy megfagyok?
Hisz én őt sosem bántoltam,
Én csak egy kis tündér vagyok.

Tuk:

Ó...ó...ó... Vadrózsza tündér,
Ősszel pattantál virágba,
Csakhogy lehullott már a dér,
Későn kukkantsz a világba.
Hahaha, ostoba, ostoba, vadrózsza tündér!

Fagyöngy: (szigoruan dobbant a manó felé)

Elég legyen a mókából, léha, bolondos manó,
Eredj, kukkód ablakából, várd meg, míg lehull a hó.

Tuk: (grimáaszt vág)

Fagyöngy urfi lilkos herceg,
Néha gögös, néha hencceg,
Néha bánatos siró, de pajtásnak azért jó,
Talihó, talihó, talihó... (elbukfenecezik.)

Vadrózsza:

Mit mondott? Te herceg vagy?
Én ezt eddig nem hallottam.
Van neked hatalmad nagy?
S országod merre, hol van?

Fagyöngy:

Az országom? Most az erdő,
Kastélyom az a nagy tölgyfa,
Szolgám csak az őszi szellő,
Pajlásom erdők manója.
Fagyöngy herceg busan él,
Nincs más kincse, csak emléke,
Egy barátja van a tél,
Egy öröme van: a béke.

Vadrózsza: (hozzásimul és megsimogatja a karját)

Fagyöngy... csintalan aranyhaju herceg,
Miért lettél most olyan szomorú?
Mond el nekem, gyorsan tünnek a percek,
Homlokodon mért ül sötét ború!

Fagyöngy:

Az Isten tudja, kis Vad ózsza tündér,
Ha léged lállak, mért fáj a szívem.
Csengő hangoeszkád lelkemig miért ér
És mért halgallak olyan szívesen,
Tatán egy emlék régi szép hazámból,
Hol állandó a gyümölcsöző nyár,
A tenger zug s a pálmaligetekben
Fü, fa, virág még egyre visszavár.

Vadrózsza:

De hogy kerültél akkor ide hozzánk,
Ha igazi hazád oly messze van?

És mérl laksz itt a százados lölgyfákon,
Mért nem élsz otthon vigan, boldogan ?

Fagyöngy:

Hej, rég volt, mikor otthonom volt nékem
Minden bokor, minden virágos kert,
De nyugtot nem találtam semmiképen,
Bolondos kedvem nagy b jba kevert.
Ma itt borullam illatos virágba,
Holnap már máshol zöldeltem vigan
Csak tréfából és dalból állt az élet,
Más nem érdekelt, csak saját magam.
A föld szelleme meguntá ezt végre
És haragjában álkot mondott rám,
Gyökér nélkül, kegyelemből megtürve
Elősködjem a százados lölgyfán.
Mikor minden kis virág rügybe paltan,
Olyankor én halálra sáppadok,
Csak akkor kezdek én is újra élni,
Mikor a mezőkön a dér regyog.
Most megérted-e, elkésett tündérke,
Hogy szívemből léged mért szeretlek ?
Ha rád nézek felülül szép emléke
Virágos kertnek, rózsaligetnek.

(Zene szól, belibeg négy Hópihe, körülöbégik őket
és a földre borulnak a szinpad négy sarkában.)

Vadrözsa:

Fagyöngy, én ugy fázom, valami oly furcsa,
Ami történik, mi az? Nem tudom!

Fagyöngy:

Semmi. Egy néhány kis hópillangócska.
Akire vártál, megjött, kis hugom.

Vadrözsa:

Mit mondtál? Itt van? Megérkezett végre
Fehér szakállas öreg tél apó?

Fagyöngy:

Láthatod már a szállingó pihéket,
Láthatod, hogy már hulldogál a hó.
(még nyolc kis lány belibeg, tánc.)

Vadrözsa:

Fagyöngy! — Fagyöngy! — Nézd, valami csilingel
A zuzmara az? Jaj de csodaszép!

Fagyöngy:

Jégsap is itt van. Látod, ott szikrázik,
S a Szél sem marad el itt semmiképp.

(Jégsap és Zuzmara is bejönnek, elvegyülnek a
Hópihék közzül. A háttérben megáll a Szél és trombitát
lalt a szája elé. Amikor szája elé emeli, a hópihék ren-
dellenül össze-vissza kavarodnak, mint amikor szél fujja
a hópihéket. Amikor szájától elveszi, ritmusos rendes tán-
cot járnak. Ezalatt, hogy a közönség észre ne vegye,
vatta darabokat dobnak a bokorra, úgy, hogy mire vége
a táncnak, havas lesz az egész bokor.)

Fagyöngy:

Látod, itt minden milyen csodaszép lesz,
Hogy havazik, fehér lesz a világ.

Vadrözsa:

Fagyöngy, én fázom, jaj! én nagyon fázom,
Miért is vagyok tavaszi virág?...

Fagyöngy:

Ez sorsunk. Én olyankor halok meg,
Mikor ránk lüz a forró napsugár,
Neked meg akkor kell virággá nyilni,
Ha tavaszi dall zeng a kis madár.

Vadrözsa:

Fagyöngy, én fázom, itt erős hideg van,
Nyujtsd a kezéd, jaj, — én most meghalok.
Szívem megdermed, az ajkam elkékül,
Nem láthatom meg fehér Tél apót.

(Táncmozdulatokkal egy néhány zeneütemre ide-oda
imbolyog és összeesik. Abban a percben hull a földre,
amikor a hátsó bejárón, bejön Téliapó. Szánkón ül, két
Hópihe huzza. Csilingelés. A hópihék körbe fogódnak
és körülállncolják.)

Tél:

(Vadrözsa a földreborulva, mellette Fagyöngy, fejét
lehajlja, arcát elfödi.)

E ég volt, (A tánc megáll.)
Mit keres itt ez a rózsatündér?

Fagyöngy:

Felséges ur, tereád várt szegény,
Mialatt késett bimbó paltanása
S megfagyott, hogy táborod ideért.

Tél:

Nem fagyott meg, csak mély, dermesztő átom
Fogta le liszta, rajongó szemét,
Fagyöngy, jószívű, kedves kis barátom
Emeld magadhoz, fogd meg a kezét.

(Fagyöngy felemeli, Vadrözsa lecsukott szemmel
vállára hajlja a fejét.)

Vezesd el őt egy melegebb országba,
Hol a szeretet örök napja sül,
S a jószág és szeretet muzsikája
Szólaltat meg sok aranycsengetyül.
Egy hűséges szív áldó melegenél
Ma sok-sok gyermek vigan ünnepel.
Vezesd el oda Vadrözsa-tündérkét,
Ott szeretettől új életre kel.
A fagyos tél virágos köszönlése
Legyen, kil elvezetsz, e kis virág,
S a nyomotokban szálljanak az égre
Jókedv és szép öröm-melódiák.
Mert minden élet legfőbb kincse, éke
Legyen a béke és a szeretet
S az ember szivek virágos kertjébe
Ki ezt illeti, neve áldott lehel.

(Gombfamanók begördítenek egy nagy hógolyót,
Tél apó előtt féltérdre ereszkednek és mindketten tel-
nyujtják a hógolyót.)

Tuk:

Hódoltunk legszebb zálogaképen
Hoztunk neked egy lyukas mogyorót,
De amíg ide gördítettük szépen,
Ilyen nagy lett, fogadd hát e golyót.

Tél:

Rengeteg erdő bohó két törpéje,
Idejöttetek, vig gombamanók?
Én hallok mit mond szívetek csengője,
Szívesen veszem ajándékotok.
Ha tiszta szívvél adja, aki adja,
Gyémántlá lesz a lyukas mogyoró.
Igy lesz belőle ünnepi ajándék,
Mit szívével küld tovább Téli apó.
Adjátok oda hát a Vadrózsának, (odaadják)
És induljanak, barátom, Fagyöngy,
Hópihék is kísérjenek az uton,
Ne sértse fel lábukat a göröngy.

(Hát Hópihe megáll a színpadról a nézőlérre vezető lépcsőkön jobbról, balról Fagyöngy levezeli Vadrózsát a jubiláns elé és átadják a hógolyót. Vadrózsa ott külön köszöntől is elmondhat. Hópihék visszamennek, vadrózsa és Fagyöngy lent maradnak.)

A színpadon zeneszóra tánc. Zuzmara, légesap csilingel, a Szél fuj, vontatott hangon, hangosan mondja a Tél.

Tél:

Aldott legyen a szent érzések kertje
És minden szív, me'y nemes, tiszta, jó,
S áldott legyen a gyermek bölcsessége,
Kinek az álma tiszta, mint a hó.

Függöny.

RUHÁK: Fagyöngy zöld bársony, piros gyöngyökkel szétszórta, bevarrva. Vadrózsának rózsaszínű krepp papírból lehet a ruhája, fején vadrózsa koszoru, kis csillag rózsaszín szárnyakkal is csinálhatunk neki. Hópihék fehér krepp papír, ezüst flitterrel bevarrva, fejükön kis fejkötő, fehér és ezüst csillámokkal Balletcipő. (Batiszttól varrhatunk, flitterrel díszíthetjük.) Szél ruhája szürke krepp papír darabokból, fején, karján, ruháján papír szalagok csüngnek. Trombitája hangot nem ad. Zuzmara és légesap sportruha lehet, csillogó szálakkal és zörgőkkel. gombamanók ruhája barna vagy fekete, nagy piros fejű légyölő galócákat varrunk reá, vagy kivágjuk papírból és ráragasztjuk.

KOLOZSVÁR.

Füstöl a boglya! Cluj

~ Öcsike gyermekkori emlékeiből. ~

Amióta olvastam a maga könyvét, az Édes anyaföldem-et, nagyapóka lelkem, amely tele van nagyapóka gyermekkori emlékeivel, nekem is nagy kedvem kerekedett arra, hogy megírjam az emlékeit oly hirtelen elröpült szép gyermekkoromnak, mert mi tagadás, nagyapóka lelkem. maholnap második generáció leszek, szóval: vénülünk, nagyapókám, nülünk.

Nagyapóka emlékszik bizonyosan (mire nem emlékszik maga lelkem?), hogy többször kényszerültünk a Balaton vidékén nyaralni, merthogy nem jöhettünk haza Kisbácsonba, s egyik nyáron – halljon csudát, nagyapóka lelkem! – mi is vendégek voltunk. Úgyanis kedves szüleimet meghívta nyaralásra a Jani bácsi, akinek borzasztó nagy birtoka van, olyan nagy, hogy még ispánt is tartott, akinek ritka szép magyar neve volt, nevezetesen: Nagy- és kisgalambosi Nagyfejeő Péter, s aki joggal toldhatná meg a nevét a hasával, mert nemcsak a feje, de nagy a hasa is, vagyis így nyomathatná a névjegyét: Kis- és nagygalambosi Nagyfejeő és Nagyhasaó Péter. De hiszen ez nem fontos. A fontos az, hogy Péter bácsi igen kedves ember volt, nemcsak akkor, amikor szundikált, mert köztünk legyen mondva, amíg

a cselédek és napszámosok izzadtak a disznó melegben, ő behúzódott a fa árnyékába, ott pipálgatott s szép csendesen elszenderült.

— És most itt kezdődik voltaképpen ez a történet. Egyszer, amikor javában hortyogott Péter bácsi, nadselű gondolatom támadt: megpróbálom, mi élvezet lehet a pipázásban. Nosza, elkaparintottam Péter bácsi hosszuszáru, öblös tajtékpipáját, hirtelen felmásztam egy szénaboglya tetejére s ott elkezdtem pöfékelni.

Hiszen, nekem bőven elég volt egy szírpantás, ám a füst füst szírogatás nélkül is oly kedvesen gomolygott fölfelé, hogy csupa gyönyör volt látni azt. Valósággal kéjelegtem a gomolygó füstben, ám egyszer csak hallom, hogy odalent valaki rémülten kiáltja:

— Ébredjen, tekintetes ur! Füstöl a boglya!

— Mi-mi-mi? riadt fel Nagyfejeő és nagyhasaó Péter bácsi.

— Nem teccik látni? Tessen oda nőzni: füstöl a boglya!

— Tyhú, a füstölőjét! ordított Péter bácsi. — hamar a pipámat! Hol a pipám?!

Megjegyzendő, hogy Péter bácsi még ekkor nem volt egészen felébredve, azért érdeklődött a pipája iránt.

— A pipa? Ahol ni! Ott szalad veled az Öcsike fiatal ur! — kiabált Miska.

**Romlott szív és romlott elme,
Két a háza hő szerelme
Szép férfiekre nem fevül.**

BAJZA JÓZSEF.

Az ám, én már akkor valóban szaladtam, mintha szememet vették volna s biztos fedezékből kacagtam a nagy riadalmat.

Hiszen, nagyapóka sem állotta volna meg kacagás nélkül, ha látja Péter bácsit: úgy szaladt, mintha elvesztette volna a — hasát.

A boglya, hála legyen az uristennek, nem gyuladt meg, s mire a tanya népe odaért a vízzel: volt füst, nincs füst. A történet befejező részét nem írom le, mert nagyapóka ugyanis gondolja, hogy az apus miként fejezte be...

A másolat hitelül:

ELEK NAGYAPÓ.

A százesztendő ember.

Apró unokáinak meséli: ELEK NAGYAPÓ.

Mátyás király a budai hegyek közt sétálva, csudálkozva állott meg egy kert előtt. Egy igen-igen öreg ember fát ültetett a kertben.

— Hallo-d-e, öreg, — szólitotta meg a király — talán bizony nem eleget dolgoztál ifju korodban? Most már pihenhetnél.

— Igaz, felséges uram, eleget dolgoztam, — mondotta az öreg ember — de nekem öröm a munka. Bár még sok esztendeig dolgozhatnám!

— Hány esztendő vagy?

— Kerek száz.

— S azt hiszed, örömét éred ennek a fának?

— Ha Isten akarja — felelt az öreg — örömét érem, ha nem: majd örülnek a gyermekeim meg az unokáim. Nem érdemes ezek öröméért ültetni?

— Na öreg, — mondotta a király — ha megéred a fa termését, hozzá majd nekem belőle. Igazán kíváncsi vagyok, megéred-e?

— Viszek, felséges királyom, viszek, hogyne vinnék!

A király tovább sétált, aztán teit, mult az idő, esztendő-esztendőre borult, nőttek, növekedtek a százesztendő ember ültette gyümölcsfák s im, egyszerre csak termettek is: gyönyörű szép piros almák mosolyogtak a százesztendő ember fáin. Aki látta, gyönyörködve nézte.

Mátyás király bizonyosan megfeledkezett a százesztendő emberről, (nem csoda, hisz folyton hadakozott, hol a némettel, hol a törökkel) de a százesztendő ember nem feledkezett meg az ígéretéről. Mit mondok, százesztendő? Százöt esztendő volt már akkor, amikor a fák

teremni kezdettek. Nosza, megtöltött egy kosarat a legszebb almákkal s felballagott a budai várba. Bezzeg, hogy az őt utját állotta a kopott ruháju, görnyedezve tipegő aggastyánnak.

— Mit akar itt kend, öreg?

Mondja az öreg, hogy mi járatban van. Egyszeribe jelentették a királynak, hogy itt van egy igen-igen öreg ember, egy kosár almát hozott őfelségének.

— Hát csak eresszétek be, parancsolta a király.

Bement az öreg ember, szépen meghajtotta magát (no, nem kellett nagyot hajolnia, mert bizony már jól előre görnyedt a háta) s mondta, amint következik:

— Emlékszik-e, felséges királyom, arra az öreg emberre, ki őt esztendővel ezelőtt fát ültetett?

— Emlékszem, emlékszem, mondta a király s felvidult az arca, mosolygott a szeme, amint újra látta a százesztendő faültető embert.

— Felséges uram csodálkozott, hogy öreg ember létemre fát ültetek s megparancsolta, hogy ha megérem a termést, hozzak belőle felségednek. Ime, elhoztam az akkor ültetett fa első termését. Fogadjá kegyesen, felséges uram, királyom.

Mátyás király leszállott trónusáról, (körülötte állottak a fő-fő urak), az öreg emberhez ment, nyájasan karon fogta s aranylócára ültette. Aztán parancsolta a szolgáltnak, hogy ürítsék tálba az almát, a kosarat meg töltsék tele szinarannyal.

Hát persze, hogy mindjárt teletöltötték.

Csak nézték, nézték a főurak s csodálkoztak, bizony meg is botránkoztak, hogy a nagy, hatalmas király egy ilyen szegény embert aranylócára ültet s olyan

gyok, hogy dják vagyok és hogy a jó Isten megengedi, hogy az legyek.

Boldog voltam akkor is, amikor a Cimbora-ban megláttam az én beszámolómat és amikor Nagyapó üzenetei közt azt olvastam, hogy örömmel teljesíti azt a kívánságomat, hogy egy levelet ír nekem emlékre, csak közöljem a címet. Most tehát örömmel közlöm tisztelettel a címet: Timișoara (Temesvár) Str. I. Vacarescu (Bem-u.) 10. I. em. 16. a. és boldog reménységgel várom Nagyapó kezeirását. Nagyon szeretném, de csak úgy, ha akadna, hogy egy íci-píci fényképet is küldene Nagyapó magáról örök emlékü! ifjukorom legnagyobb mesemondójától. Ha nem akad, az se nagy baj, mert el tudom képzelni Nagyapót: mint erős, szilárd, egyenes öreg urat, jóságos szemekkel, fehér szakállal!

No de most már kénytelen vagyok zárni soraimat, mert az óra már éjfélre jár.

Kezét szeretettel csókolja hű unokája:

(Temesvár.)

KUNA ALADÁR VI. o. t.

Elek nagyapó üzeni:

Fenákel Margit, Szalárd, Bihar m.

Azért ugyan nem kell bocsánatot kérned, hogy nagyapónak szólítasz, mert éppen az esnék rosszul, ha nem ennek szólítanál. Természetes, hogy befogadlak, megpedig szeretettel, unokáim seregébe, de el is várom, hogy szorgalmasan írjad a leveleket. — **Máté István, Székelyudvarhely.** Te s bocsánatot kérsz, hogy nagyapónak szólítasz. Ez legyen a legnagyobb vétked teljes csatlódban. A rejtvényeid sikerültek. Szeretettel várom tovább leveleidet.

Szántó János, Székelykeresztúr. Nyári beszámolóddal te is lekéstél, de örömmel állapítom meg hogy hasznosan töltötted. A rejtvényedet, melynek „Nagyapót szeressétek” a megfejtése, nem közölhetem, részint mert, amint már többször üzenetem, rám vonatkozó rejtvényt nem közlök, részint meg azért nem, mert, hála Istennek, nem kell buzdítani a Cimbora-unokákat arra, hogy szeressenek engem. Mert, ha valaki a világon, én csakugyan meg vagyok szerelve. Szóval, más rejtvényt eszelj ki. Andrisnak és Öcsinek a címe: Budapest, IX, ker. Lónyay-utca 18/a. A rejtvény megfejtéssel nem jár sorsjegy. — **Spira Évi, Temesvár.** A Carmen Sylva nevű állami liceumba jársz s kezdetben nehezedre esett, hogy mindent románul kellett tanulnod. Örvendek, hogy túl vagy a kezdet nehézségein s most már jut idő a levélíráshoz is. És örvendek annak is, hogy bár mindent románul tanulsz, teljesen kifogástalanul írsz magyarul. Így van ez rendjén. Az állam nyelvét meg kell tanulni, az édes anyánk nyelvét nem szá-

bad elfeledni. A kiadóbácsi pótolja a 47. számot.

Atzél Vilma, Zabolai árvaház, Háromszék m. Egész nyáron vártatok, hogy meglátogatlak titeket. Valóban, szerettem is volna elmenni, de, fájdalom, nem sikerült a tervem. Remélem, a jövő nyáron sikerül az, ami most nem sikerült. Kár, hogy nem számoltál be a nyári vakációról, mert Zaboláról és környékéről sok érdekeset lehetne írni. Szivemből üdvözlöm és csókólok árva testvéreidet. — **Tátay György, Budapest.** A révtülöpi nyaratásodról szóló beszámolóval lekéstél. Kár, nagy kár, mert bizonyosan nagy érdeklődéssel olvasták volna erdélyi olvasótársaid. A rejtvényed s arra kerül:

Leffner Veronka, Déva. Nem-hogy haragudnám, de köszönöm, hogy figyelmeztettél a lévedésre. Külömben is nincs azon szégyelni való, ha egyben-másban lévedünk, mert régi bölcs I tin mondás: Errare humanum est, magyarul: lévedni emberi dolog. Öcsike lekéstél a nyári beszámolójával, pedig le akarta írni Kisbacont, de, fájdalom, sokáig gyengélkedett, s emiatt a beszámoló elmaradt. Csudálom, hogy eddig még senki sem kezdett levelezni veled, éppen ezért újra figyelmeztetem növendék leányka olvasótársaidat a levelezésre, mert a veled való levelezés minden esetre kellemes és hasznos lesz. Azt az ígéretedet számon tartom, hogy ezután szorgalmasabb levélíró akarsz lesni, mint voltál ezélot. Ha akarsz, akkor leszel is — **R. F. A** számár loyag című történet nem közölhető, mert nem illi meg a Cimbora mértékét. — **Balogh Böske,**

Déva. Levél ment. — **Török Zsófia, Velky Sevljus.** A beregszászi gimnázium első osztályának magántanulója vagy, de otthon tanulsz Velky Sevljuson néhány magyar gyermekkel, a ti kedves magyar tanároknál. Elhiszem, hogy sok tanulnivalód van, de örömmel látom, hogy jut idő az olvasásra is, s ha megérkezik a Cimbora, addig le nem teszed a kezdeből, amíg ki nem olvastad. Mondanom sem kell, hogy szeretettel látom ezután is a leveleidet s már most megdicsérlek helyes és gondos írásodért. Legközelebbi leveledben közöld velem Velky Sevljus magyar nevét. A kiadóbácsi ha van belőlük felesleges példány, pótolni fogja az 1-8. meg a 15. és 16. számot. **Péter Margit és Antal,**

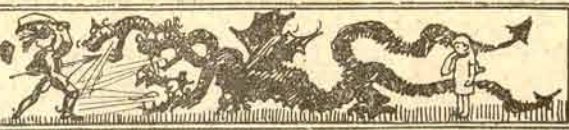
Sepsiszentgyörgy. Nyilvánvaló, hogy valahol a postán kalódozt el a nyert könyvetek Irtam a kiadóbácsinak, hogy pótolja. — **Székely Cilike, Di-csösztmárton.** Szomorú, igen szomorú a leveled tartalma és én szívesen is teljesíteném a kérésedet: díjaznám meséidet, történeteidet, verseidet, de alig hiszem, hogy te már tudnál úgy írni, hogy azok közölhetőek lennének. Egyébként küldd el az írásaidat, szívesen elolvasom és véleményül mondok azokról.

Láng Endre, Szilágysomlyó. Már elküldtem a nyomdának a beszámoló és a rajz pályázatról való jelentésemet, abból meglátod, hogy megkaplam-e a te pályaműveidet, mert én bizony e pillanatban nem emlékszem rájuk. Az adoma sorra kerül. — **Szilvássy Károly Sainérváralja.** Meg vagyok győződve a te nagy szeretetedről és hűségéről, de ezt a nagy szereteted bizonyítsd be azzal is, hogy végképpen szakítsz az alig-alig olvasható apró betűs írással. A te érdeket első sorban, hogy jó nagy betűkkel írjál, mert az apró betűs írás ronjtja a szemedet, másrészt meg nem minden ember olyan türelmes, mint nagyapó, s akadhatsz oly emberre, aki „sajnálattal” értesít majd téged, hogy nincs nyílóüvegje és nem tudja elolvasni a leveledet, tehát

nem válaszolhat rá. Alig-alig olvasható versetdből is megállapítom újra a haladást. A szomorúan szól a nótá kezdetű vers első strófája teljesen kifogástalan. A szerkesztésben megjelenő **Az Én könyvtárámból** minden hónapban jelenik meg egy füzet, megrendelheted a Riegler József Ede cégnél. (Bul. Regele Ferdinand No. 7.) Az ára minden füzetnek 5 leu, tehát, ha például tíz füzetre előfizetsz, 50 leu kell beküldened az említett céghez. **Deák Tusika és Piroska, Sepsiszentgyörgy.** Adoma és rejtvény sorra kerül. Öcsike címe: Benedek István, Budapest IX. Lónyay utca 18. a. Ő is pontos címet kér tőletek. — **András Ernő, Gyulaféjérvát.** Természetesen, hogy Kisbaczonban van a szerkesztőség, s nem Nagybaczonban. Megjegyzem, hogy Nagybaczon azért van jelezve, mert ez az utolsó postája Kisbaczonnak. A rejtvényeid sorra kerül. — **Török Emilke, Torda.** Még nem tudsz nagy betűvel írni, mert most jársz az első osztályba s oda is csak kivételesen vettek fel, mert csak hat éves vagy, de felvett a tanító bácsi, mert te vagy a legjobb tanuló az osztályban, s év végén majd levizsgáztal téged. Akkor majd már nagy betűkkel is tudsz írni, sőt én azt hiszem, jóval elébb. A te kis betűs leveled minden tekintetben dicséretet érdemel, kerek betűid kedvesen mosolyognak reám, s szinte látom, hogy milyen szép karácsonyfát állítottak neked a te jó szüleid, akiknek bizonylyan nagy örömet szeresz jó tanulásoddal, s mennyi sok szép já ékot vittek a karácsonyfa alá az angyalkák. Szeretlek várom további leveleidet. — **Gergényi Ferike, Kolozsvár.** Lehet, hogy csak januárban szállok ki Kolozsváron. Budapest felé utaztomban, mert meg kell várnom, amíg ezek a rettenetes hidegek megszűnnek. Magam is igen örvendének, ha akkor megismernélek téged, aki nagy diák létedre oly meghatóan ragaszkodol a Cimborához. — **Veress József, Bánffygunyad.** Az egyik adomád sorra kerül, a másik adoma régi jó ismerős. Könyvből másolt meséket és történeteket nem közlök. Bár azokat győzzem közölni, amiket hétről-hétre küldenek az írók nekem. — **Nagy Margit, Zilah.** Örvendek, hogy a román gimnázium nem olyan nehéz, mint amilyenek gondoltad. Amint írod, jövőre Tordára költöztök és akkor majd leírod nekem Torda nevezetességeit. Azt minden esetre igen helyesen teszed, így olvasótársaid is megismerik azokat. — **Eiben Erzsike, Alvincz.** Ha te örömmel állottál a Cimborá zászlója alá, én meg örömmel álllak ott téged. Az Isten hatalma megféléstű rejtvényeid régi jó ismerős, újat eszelj ki. — **Bábczak Iluska, Bejsten.** Ha ez üzenetem olvasásakor még nem kaptad volna meg a nvert könyvet, közöld velem. — **Dass József, Szilágysomlyó.** Örvendek, hogy téged is unokáim seregében állak, szeretettel várom további leveleidet. A rejtvényeket pedig ird le újra a megféléstűkkel együtt, mert nagyapónak bizony nincs ideje arra, hogy fejlegesse a rejtvényeket, már pedig csak ugy ellenőrizheti hamarosan, hogy jó-e a rejtvényed, vagy sem, ha közlitek vele a megfélést is. Mondanom se kell, hogy nem leszel terhemre a leveleddel, szívesen olvasom el azokat mindig. — **Róth Lajos, Nagysomkut.** Szeretném, ha levelet is írnál, mégpedig lehetőleg minden héten, mert kíváncsi vagyok javuljon az írásod. — **Bocsány Margit, Nagyszeben.** Póllórejtvényed sorra kerül. — **Szántó János, Székelykeresztur.** Örvendek, hogy jobban vagy. Vigyázz az egészségedre, mert ebben a

rettenetes hideg időjárásban bizony könnyen utóler a betegség. — **Scheidl Anna, Dulkán.** Addig próbálgattal, hogy magadtól megfélést a számrejtvényt. Látod, látod, csak erős akarat és kitartás szükséges s a legnehezebb feladatokkal is diadalmasan megbirkózunk. Azt igen helyesen teszed, ha a jövő évben részt veszel a beszámoló és a rajz pályázatban is. Ne törődj le azal, ha sokan mondják, hogy gyerek vagy, örülj a gyermekségednek, mert addig vagy igazán boldog, amíg gyermeknek érzed magadat. — **Szondy Gyurika, Debrecen.** Most irsz először nagyapónak, bár akkor is járt neked a Cimborá, amikor még olvasni sem tudtál. Összesen harmankét könyved van, s Bandi öcsédnek is van négy könyve, pedig ő még csak három éves mult. Felsorolod leveledben, kiknek az írásait szeretel legjobban s nagy szerényen utólsónak hagyod az édesapádat, pedig bátran írhatnál volna elsőnek. Most már, hogy tudsz írni, elvárom, hogy gyakran írj nagyapónak. — **Klein József Arad.** Már több egy événél, hogy a Cimborá olvasója vagy, mindegyre akartál írni, de nem írtál amiall, mert nem tudsz helyesen írni magyarul. Most aztán megkérted a bátyádat, hogy javítsa ki a helyesírási hibákat. Még vagyok győződve, hogy a bátyád hétről-hétre szívesen kijavítaná a helyesírási hibákat, ha szorgalmasan írnál nekem leveleket, de még jobban szeretném, ha egészen a magad lábára állnál s magadtól jönnél rá a hibákra. Hát csak írdál lehetetlen minden héten, ne restelkedjél a helyesírási hibák miatt, mert azok lassan elmaradnak, ha jól megfontolsz minden szót, mielőtt leírod. Mind a két rejtvényed jó és sorra fog kerülni. — **Táray György, Budapest.** Azt kérde, hogy Öcsike lényeg létezik-e? Létezik bizony. Ha lesz kedved és időd rá, látogass el egyszer hozzá (IX. Lónyay-utca 18/a.) Benedek István név alatt megtalálod és ő bizonyosan igen fog örülni neked. Nagyapó is, ha kissé enyhül az idő, Pesten tölti a telet s vele is megismerkedhetel. Az édesapád nevenapjára írt versed igen ügyes. Képzelem, milyen nagy öröme volt, amikor elszavaltad. Képrejtvényeid nem alkalmasak a sokszorosításra, másra ta rejtvény ket eszelj ki. — **Ujbelyi Gábor és Lenke Székelykeresztur.** Most már jó nagy betűkkel látjátok el a rejtvényeket, de meg is találtam a hibát az egyikben. Ez tudniillik sakkrejtvény akar lenni, de ne felel meg a sakkrejtvény szabályainak. A másik rejtvényen magam sem tudtam eligazodni, s csak ugy ítélném meg, jó-e vagy nem, ha közölnélek velem a megfélést, amiről megféléstetek. — **Markovits Edit, Dulkán.** Már egy éve készülsz levelet írni, de nem volt hozzá bátorságod. Féltél, hogy én, aki oly sok okos és szép levelet kapok ezer meg ezer gyermektől, nem olvasom szívesen a te csunya írásodat. Kár volt félned, mert nem csunya, de sőt szép az írásod és szép a tartalma is, oly szép, hogy megérdemelné leközzölnöm, mint „szép levelet“, de sajnálatomra lehetlenné leszi levelednek az a része, amely a — legszebb benne. Hogy látod a Cimborá munkájának a pontosságát, ez igen jól esik nekem, bár elvárható, egy fizesítőtes „nagy“ leánytól. Nagy örömmel látom a leveledből, hogy csupa válogatott könyvek az olvasmányaid, nemcsak a magyar, de az idegen irodalomban is. Ez, természetesen, az édesapád érdeme, aki jól tudja azt, hogy mi való serdülő leány kezébe és mi nem. A beszámolóid nyilván a postán kalódott el, de remélem a következő nyáron nem fog elkalódni és általában gyakran kapok tőled levelet.

CIMBORA

A november havi rejtvények megfejtése

44. szám: Kockaszámrejtvény:

7	5	3	9	1
1	3	7	5	9
5	1	9	3	7
9	7	5	1	3
3	9	1	7	5

Pótlórejtvény: Cimbora. Szélmalomrejtvény: Ki a keveset nem becsüli, a sokat nem érdemli.

45. szám: Vonalrejtvény: Öreg ember, nem vén ember. Pótlórejtvény: Eötvös József. Régi felirat: Aki másnak vermet ás, maga esik bele. Számrejtvény: Ember tervez, Isten végez.

46. szám: Pótlórejtvény: Kéményseprő bácsi. Kockarejtvény: Liba, Ital, Baba, Alap. Pontrejtvény: Szondy György.

47. szám: Sakkrejtvény: Sok lud disznót győz. Pótlórejtvény: Mendelssohn. Névrejtvény: Arany János.

Megfejtették:

Babcsák Iluska, Jaeger Testvérek, Gergényi Ferencz, Zsakó Pistuka, Eritsch Ferenc, Szalay Zsuzsa, Goldberger Mária, Láng Endre, Stern Endre, Kovács Sanyika, Deák Tusika, Benedek Sándor, Hammer Dávid, Benedek Edith, Weiler Antónia, Hirsch Gizi, Babu és Nusi, Szabó Palyi és Öcsike, Pályi János, Szőke Juci, Jékely Zoltán, Varga Évike, Paál József és Elek, Ujhelyi Gábor, Keresztes Géza, Makay Margit és Miklós, Czirkák Ilonka és Lacika, Fodor Mihály, Ujhelyi Gábor, Szakács Ilonka és Irma, Csonka Irén, Balog Bözsike és Molyóka, Váró Éva, Stern Endre, Weisz Kató, Némegy Loncika, Benedek József, Kása Zsigmond, Elekes Lenke, Kiss Gyula, Novák Gizi, Szentpétery Testvérek, Kovács Sanyi, Virsik Elemér, Oláh Imre, András és Jolánka, Szabó Palyi és Öcsike, Follinek Adám és Nóra, Bucsy Ilke és Babi, Fopercer Irénke, Baresay Pista, Szőke Juliska, Papp Árpád, Serester Anna, Gersch Testvérek, Ribianszky Kálmán, Zakariás Klára, Szilvássy Károly, Babcsák Iluska, Zsigmond Sárika, Farkas Mária, Ehrenfeld László, Magda és Miklós, Kovács Sanyika, Szőke Jóska, Szabó Miklós, Mészáros Annuska, Korbuly Margit, Kristóf István és Kálmán, Eliás Elza, Antónia Klári és Gabi, Ebert Hajnalka, Rábetz Adolf, Beretzky András, Markovits Edith és Dusi, Bocsány Margit, Aczél Vilma, Tátay György, Mikla Ilonka, Spira Éva, Berger Klári, Illenz Tibor, Ebert Hajnalka, Kálló Vilma, Király Lili és Évi, Mikola Ilonka, Papp Árpád, Eiben Erzsike, Dénes Mariska, Babcsák Iluska, Vass József, Róth Lajos, Bozsány Margit, Szántó János, Scheidl Anna, Sipos Ernő, Láng Endre, Ujhelyi Gábor, Deák Tusika és Piroška, Bálint Jucika, Klein József, Semlyén Éva, Szondy Gyrika.

A megfejtők között 16 könyvet sorso!unk ki. Tök-mag Öfelsége Elek nagyapó kalapjából a következők nevével húzta ki: Szalay Zsuzsa, Borsá, Pozsony megye; Scheidl Anna, Vulkán; Berger Klári, Nagyvárád; Szabó Palyi és Öcsike, Csucsá; Toperczer Irénke, Tasná; Szabó Miklós, Kolozsvár; Szőke Juci, Brassó; Novák Gizi, Máramarossziget; Hammer Dávid, Petrozsén; Gersch Testvérek, Szatmár; Aczél Vilma, Zabolai Arva ház; Spira Évi, Temesvár; Reih Gyula, Dicsőszentmárton; Farkas Mária, Kolozsvár; Szász Lacika Nagyvárád; Serester Anna, Bodola Háromszék megye.

Vigasztalás:

Miklós: Miért sírsz, Boriska?

Boriska: Azért, mert engem Vilma néni nem szeret, csak Rózsit. Az előbb is azt mondta neki: Milyen szép nagy szemed van. Rózsika.

Miklós: Ne busulj Boriska, neked meg szép nagy füled van.

(Hidalmás.)

PÁSKA JUD.T.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczó) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4.

A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.

Csehszlovákiában évi 80 csehkrona, negyedévenként 20 csehkrona.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó rt. Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyveket a Hoffmann Ferenc ifjusági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.) ezekből a következők kaphatók darabonként 50 leiert:

1. Küzdelmek.
2. A tél birodalmában.
3. Viszontagságok a tengeren
4. A falizmán.
5. A jóság diadala.
6. Frigyes és D. ci.
7. Ehrlich Jakob.
8. Nehéz idők.

Posta útfján is megrendelhetők a pénz előzetes be-
küldése mellett vagy utánvétell.